No. 39. 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 31 Maart.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 27sten Maart.

De uitslag der discussie over de geheime fondsen is eene schitterende overwinning geweest voor het ministerie, 't welk welligt te voren op eene zoo aanzienlijke meerderheid bij de stemming niet had durven rekenen. Het voorstel van den heer *d'Angeville*, om het gevraagd millioen met 100,000 fr. te verminderen, is met eene meerderheid van 251 tegen 158 stemmen verworpen geworden, en het geheele ontwerp, de aanvraag van een millioen fr. voor geheime fondsen houdende, vervolgens aangenomen met 246 tegen 160 stemmen. De meerderheid voor het ministerie wordt intusschen niet gerekend naar de stemming van het amendement, omdat verscheiden leden van de beide uiterste zijden, met de meerderheid tegen het amendement, en met de minderheid tegen het ontwerp gestemd hebben; men kan dan ook wel aannemen dat het er ver af is dat de heer *Thiers* steeds over eene meerderheid van 86 stemmen, zoo als de uitslag der stemming hem gaf, zal kunnen rekenen, aangezien velen hunne stem gegeven hebben om het land niet aan eene nieuwe crisis eener ministeriele ontbinding bloot te stellen, en althans de daden van het nieuwe kabinet willen afwachten, alvorens hetzelve te willen omverwerpen. Zelfs onder de leden der 221 of der behoudende partij, heeft men juist daardoor geene eenstemmigheid kunnen tot stand brengen. Naar eene opgaaf van de stemming, hebben een deel van de linkerzijde der kamer, het linker centrum, een deel der 221 en de doctrinairen voor het ministerie gestemd. De heeren *Duchâtel* en *Passy* hebben zich van de stemming onthouden; de heer *Dufaure* heeft voor het kabinet gestemd. De uiterste regter- en linkerzijde met de wederhelft der behoudende partij heeft tegen het ministerie gestemd.

Al de bladen wijden breed uit over de aanzienlijke meerderheid die het ministerie bij deze beslissende stemming verkregen heeft. Het *Journal des Débats* over den uitslag sprekende, zegt: Het is eene overwinning voor het ministerie, eene neêrlaag voor de behoudende partij; wij toch willen geen echec verzachten, dat niets beteekent wanneer wij het met standvastigheid weten te verdragen en wanneer de behoudende partij begrijpt dat zij na langen tijd hare beginselen met eer en moed verdedigd te hebben, gedurende den tijd dat zij aan het bestuur van de zaken was, die beginselen thans met denzelfden moed in de oppositie moet verdedigen. „Wij zijn wat ons aangaat overtuigd, dat dit tweede gedeelte harer taak gemakkelijker dan het eerste zal zijn." De oorzaak van den uitslag, die den vorigen dag volgens het *Journal des Débats* nog zeer onzeker was, schrijft hetzelve toe aan de zitting van gisteren morgen. De heer *Janvier* was belast geworden om de behoudende partij gerust te stellen. De heer *Thiers* had de bevredigendste verzekeringen gegeven; de wijzigingen, in de wetten van September te brengen, waren geene herstelling van het charter, aangezien het charter niet geschonden was, gelijk de heer *Odillon Barrot* had beweerd; omtrent de kieshervorming zou de heer *Thiers* geen voorstel doen, en zoo er tot dat einde gedaan wierden, zou hij ze bestrijden. Op deze verklaringen had de linker zijde zich niet verstoord, voorzeker de woorden des ministers slechts als het middel beschouwende, om thans eenige stemmen van de behoudende partij te meer over te halen.

— De voorstanders van het ministerie beschouwen de thans erlangde meerderheid als de herstelling van die, welke door de bekwaamheid van *Casimir Périer* was gevormd, maar sinds 1837 verdeeld was geraakt; welke verdeeldheid de voorname bron is geweest van al de weifelingen in Frankrijks staatkunde, die men sedert heeft opgemerkt.

— De pairs hebben zich gisteren met onderwerpen van binnenlandsch belang bezig gehouden.

— Brieven uit Toulon bevatten de bevestiging der reeds vroeger als gerucht medegedeelde tijding, dat de Keizer van Marocco den oorlog aan Frankrijk verklaard heeft. Deze Vorst, niet tevreden, met *Abd-el-Kader* door alle middelen en het toezenden van troepen en krijgsbehoeften te ondersteunen, heeft nog daarenboven aan de zendelingen van den Arabischen Emir toegestaan, den heiligen oorlog in zijne Staten te prediken, en toen de Fransche consul hem daarover vertoogen gedaan had, heeft hij eerst op eene ontwijkende wijs geantwoord, doch eindelijk te kennen gegeven dat, overeenkomstig het verlangen der ware geloovigen, hij zich in de noodzakelijkheid zag, den heiligen oorlog te verklaren, en met *Abd-el-Kader* en den Bey van Tunis gemeenschappelijk te handelen, ten einde de ongeloovigen te dwingen, het Noorden van Afrika te verlaten.

— De dagbladen en brieven uit Madrid tot den 20sten Maart, houden geen bijzonder nieuws. De commissie der cortes belast met het ontwerp van adres in antwoord op de troonsaanspraak, hield zich met dezen arbeid bezig; voor het overige was het stil in het staatkundige.

Volgens de jongste tijdingen van het oorlogstooneel in Arragon, had *Espartero* het door de karlisten versterkte Castellotte nog niet ingenomen. *Llangostero*, een der beste onder-bevelhebbers van *Cabrera*, was met de verdediging belast.

— Men heeft hier tijdingen uit het Oosten, uit Konstantinopel tot den 4den en uit Alexandrie tot den 7den Maart. De zaken stonden nog steeds op dezelfde hoogte. *Mehemed*-Ali bleef voortgaan met zich op eene geduchte wijs toe te rusten, ofschoon noch de Europesche mogendheden, noch de Porte er ernstig aan dachten, om hem aan te vallen.

— Ter beurze van heden (27 *Maart*) waren genoteerd: 5 pCt. 113,50; 3 pCt. 83,45; Nap. r. 104,45; Spanje Ardoin 28⅞; Portugal 24; Rom. L. 104.

na eene korte discussie, een aangevraagd krediet ...
inschrijving van militaire pensioenen in 1840 toegestaan. De kamer
scheen nog vermoeid van de staatkundige discussien der beide vorige dagen. Er waren slechts 236 leden opgekomen. Op het eind der zitting besloot de kamer de ontwikkeling van het voorstel des heeren *Larabit* betrekkelijk het legioen van eer, op morgen te bepalen.

— De bladen die het ministerie zijn toegedaan juichen nog steeds over den uitslag der stemming van eergisteren. Zij schrijven de gunstige uitkomst vooral toe aan de welsprekende taal van den eersten minister en aan de ondersteuning zijner ambtgenooten *de Remuzat* en *Jaubert*. De *Constitutionel* merkt aan, dat men minder acht moet geven op het cijfer van de meerderheid, dan op dat van de minderheid; de leden der 221 hadden met ophef aangekondigd, dat hun getal weder tot 200 gestegen was, terwijl de *Constitutionel* berekent dat er van de 221 ten minste 140 leden afgevallen waren.

— Van de spaansche grenzen werd voor eenige dagen geschreven dat *Cabrera* slechts het gerucht zijner ziekte had doen uitstrooijen om middelerwijl een togt naar Bourges bij don *Carlos* te ondernemen; thans wordt aangekondigd dat hij nu eerst tot het besluit dier reis zou gekomen zijn, en zich tot dat einde uit Arragon naar Katalonie zou begeven hebben. *Forcadell* zou gedurende *Cabrera's* afwezendheid de karlistische magt in Arragon kommanderen.

— In brieven van Maltha wordt van eene opgehelden vredebreuk tusschen het Napelsche gouvernement en den Bei van Tunis gesproken, ter oorzake eener beleediging den Napelschen consul en de Napelsche vlag aangedaan.

— Ter beurze van heden (28 *Maart*) waren genoteerd: 5 pCt. 113.50; 3 pCt. 80,60; Nap. r. 104,50; Sp. Ardoin 28½; Rom. ...

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 27sten Maart.

De *Hannoversche Zeitung* behelst thans in deszelfs ... langs aan de algemeene standen-vergadering ingediend ...

eene nieuwe grondwet. In dit stuk, hetwelk uit 170 paragraphen bestaat, komen onder anderen de volgende bepalingen voor:

De regeringsvorm des koningrijks is de erfelijk monarchale. — Er bestaat in het koningrijk eene staatsregeling met lands-stenden. — De Koning vereenigt als souverein de gezamenlijke staatsmagt onverdeeld in zich, en wordt door de staatsregeling slechts in de uitoefening van bepaalde regten aan de medewerking der stenden gebonden. — In het inwendige van den staat gaat alle regeringsmagt alleen van den Koning uit. — Een regentschap heeft plaats, wanneer de Koning minderjarig is, of in zoodanigen verstandelijken toestand zich bevindt, die hem tot de uitoefening der regering onbekwaam maakt.

Voor de provincien des koningrijks zullen afzonderlijke provinciale vergaderingen, doch voor het geheele koningrijk eene algemeene stenden-vergadering bestaan.

De landdag duurt regelmatig zes jaren. De benoemingen der leden duren voor dezen geheelen tijd. — De koning zal de algemeene stenden alle drie jaren bijeenroepen. — De vergadering is verpligt bij voorkeur de door den Koning gedane voorstellen, en bepaaldelijk de staatsbegrooting, altijd het eerst in overweging te nemen. — De stenden mogen niet beraadslagen of beslissen omtrent de verbindende kracht van de besluiten der bonds-vergadering.

Alle drie jaren zal aan de stenden-vergadering eene begrooting der uitgaven, welke door 's lands kas bestreden moeten worden, voorgelegd worden. — De vergadering heeft het regt, deze begrooting te onderzoeken en dezelve goed te keuren. Uitgaven, welke berusten op bepaalde verpligtingen, door het bonds-, lands- of bijzondere regt wettig bestaande, mogen niet geweigerd worden. — De belastingen behoeven de toestemming der stenden-vergadering, welke telkens voor den tijd van drie jaren moet gegeven worden. De bewilliging mag aan geene voorwaarde verbonden worden. — In geval de door den Koning voorgestelde belastingen bij de ontbinding eener stenden-vergadering niet toegestaan zijn, kunnen de vorige belastingen nog gedurende een jaar na den afloop van den termijn, waarvoor zij zijn vastgesteld, onveranderd geheven worden.

Wanneer bij de opening van een nieuwen landdag, of bij den aanvang eener nieuwe zitting, het tot het nemen van een besluit vereischte aantal leden niet uiterlijk veertien dagen na de opening in de vergadering verschijnt, — of wanneer in den loop eener zitting, in de eene of de andere kamer, de bevoegdheid om besluiten te nemen, gedurende een tijdsverloop van zeven dagen, in drie onderscheidene bijeenkomsten, door onvoltalligheid verhinderd of afgebroken wordt, zonder dat te voren het budget goedgekeurd is, — dan heeft de Koning het regt, om de vorige belastingen ook gedurende het volgende financiele tijdperk op den bestaanden voet te doen heffen.

— In bijzondere brieven uit Hannover, wordt de verwachting te kennen gegeven dat de stenden-vergadering slechts van korten duur zal zijn. Het aantal afgevaardigden in de tweede kamer is maar juist zoo groot als het noodig is, om een besluit te nemen. De afgevaardigde van Gottingen zou een voorstel ter tafel brengen, dat de kamer zelve om hare ontbinding verzocht. Wordt dit voorstel door de meerderheid verworpen, dan zou de voorsteller zijn ontslag nemen en zijn voorbeeld door anderen gevolgd worden. Op die wijs zou de kamer zich van zelve feitelijk ontbonden zien.

— Volgens berigten uit St. Petersburg van den 19den dezer, was Z. K. H. de Grootvorst troonopvolger den 17den uit die hoofdstad vertrokken, om zich naar Duitschland te begeven. Op de reis derwaarts zou de Grootvorst ditmaal eenige dagen te Warschau vertoeven.

— De *Leipziger Allgemeine Zeitung* schrijft uit Weenen, dat een voorstel van de staatskanselarij aldaar zou uitgegaan zijn, om in den loop van den aanstaanden zomer in Duitschland een congres te houden, ten einde over de zaken van het Oosten te beraadslagen, door de overige Mogendheden gunstig aangenomen is, en zal hetzelve te Toplitz plaats hebben. Z. M. de Koning van Pruissen begeeft zich alle jaren derwaarts, en dit jaar zullen, naar men wil, ook HH. MM. de Keizers van Oostenrijk en Rusland die badplaats bezoeken.

— De sluiting van den Hongaarschen landdag op den 2den Mei aanstaanden bepaald zijnde, zoo zijn de Staten, bij Koninklijk rescript uitgenoodigd, hunne werkzaamheden te verhaasten.

— De krooning van H. M. de Keizerin tot Koningin van Hongarije is tot het volgende jaar uitgesteld; als wanneer het eeuwfeest der krooning van wijlen Keizerin *Maria Theresia* zal gevierd worden.

— Tijdingen uit Konstantinopel, van den 4den Maart behelzen, dat het berigt, van de zending van den heer *von Brunow* te Londen, niet geel gelukt is, den invloed van den Franschen gezant weder heeft doen stijgen.

De heer *Testa*, zaakgelastigde van Z. M. den Koning der Nederlanden bij den Sultan, is bij dezen ten gehoore toegelaten.

Te Konstantinopel wilde men uit Alexandrie berigten hebben dat de vereeniging van de turksche vloot met de russische geheel mislukt was, en *Mehemed* dien ten gevolge tot de ontwapening van de eerstgenoemde was overgegaan. Het geschut der turksche vloot werd grootendeels tot de bewapening van St. Jean d'Acre besteed. Deze vesting werd door *Mehemed* in den geduchtsten staat van verdediging gebragt; *Mehemed*-ali had daarmede op het oog om haar zoowel tegen alle mogelijke overvallen van de Europesche mogendheden te beveiligen als ook om door dezelve de ontevreden bevolking van Syrie in toom te houden.

Ook te Alexandrie hadden zich sporen van pest vertoond. Te Cairo duurde de ziekte nog steeds voort.

ENGELAND.

LONDEN, den 28sten Maart.

In de zitting van het lagerhuis van eergisteren is de tweede lezing van een ontwerp van wet, strekkende tot het tegengaan van bedriegerijen bij het opmaken der kiezerslijsten in Ierland, tegen den zin der ministers en der partij van *O'Connell*, met 250 tegen 234 stemmen doorgegaan. Gisteren is in het lagerhuis zeer aangedrongen op het mededeelen van stukken wegens het Oostersche vraagstuk. De minister *Palmerston* heeft dit onraadzaam gekeurd, en bij die gelegenheid vrij sterk tegen den Onderkoning van Egypte partij gekozen.

Gisteren avond heeft de heer *Colquhoun* in gemeld Huis aan de ministers de vraag voorgesteld: » Of de inkomende regten op Java thans geregeld waren op een' voet, overeenkomstig het tusschen dit rijk en Holland nopens dat punt gesloten verdrag, en of door de regering van H. M. eenige maatregelen waren genomen, betrekkelijk het nieuwe etablissement op Sumatra (Baros)."

Lord *Palmerston* heeft daarop geantwoord: » dat er geen grond tot eenige tusschenkomst van onze zijde met de autoriteiten op Java bestond, evenmin als om te vooronderstellen, dat de handelingen der Nederlandsche overheden nadeelig voor den Britschen handel zouden zijn; zoodat de Britsche onderdanen het regt zullen hebben om met het nieuwe etablissement op dezelfde wijs handel te drijven, als zulks met reeds gevestigde etablissementen plaats heeft."

In het hoogerhuis heeft lord *Melbourne* verklaard, dat het ministerie niet voornemens is een voorstel bij het parlement in te dienen of te ondersteunen, tot het intrekken of veranderen der bestaande verordeningen op den invoer van granen.

In het Huis der gemeenten heeft het bewind een bepaald voorstel gedaan, ter vereeniging van de beide Kanadas onder een bestuur.

— De hertog *van Wellington* heeft in een gehoor bij prins *Albert*, hem het diploma als doctor in de regtsgeleerdheid van de hoogeschool van Oxford overhandigd.

— Op de werven van Chatham en Sheernes heerscht groote drukte; er worden aldaar schepen van onderscheiden groote uitgerust. In de eerste dagen van junij zal te Chatham een schip van 90 stukken te water worden gelaten. Ll. maandag is de korvet *Pearl* van Chatham naar Portsmouth gezeild, om van daar naar China te stevenen. Dit schip is met 20 lange 32ponders gewapend, en moet nog twee 42ponders aan boord nemen.

— Den 11 der vorige maand is te New-Orleans de beurs van St. Louis, waarmede een uitgestrekt hotel verbonden was, geheel in de asch gelegd, en bij de afzending van dit berigt waren de vlammen tot de huizen aan de andere zijde overgeslagen. Dit gebouw, welks koepel de prachtigste in de Vereenigde Staten was, had bij de stichting niet minder dan een milioen zevenmaal honderd duizend dollars gekost, en was niet voor de volle waarde verzekerd.

— Het 10de regiment engelsche lansiers in Oostindie heeft, bij den aftogt uit Afghanistan, bij het overtrekken van de Jhelum, een treffend verlies geleden. Bij het doorwaden van die rivier, in welke de waadbare plaatsen niet duidelijk genoeg afgebakend waren, werd eene menigte manschappen door den hevigen stroom medegesleept, en heeft kapitein *Hilton*, met tien lansiers en negen paarden, het leven verloren, terwijl kolonel *Cureton* en een vijftigtal andere krijgslieden ter naauwernood het dreigend gevaar ontsnapt zijn.

— De brieven uit Herat, tot den 2den November, bevestigen de vroegere berigten wegens de vreedzame gezindheid van den Perzischen Schah jegens Engeland, ten gevolge waarvan hij voornemens was de engelsche ambassade terug te roepen en zijnen Minister van Buitenlandsche Zaken naar Londen te zenden.

In het perzische bestuur scheen groote verwarring te heerschen, de schatkist was bijna uitgeput en de Schah binnen de muren van zijn paleis als opgesloten, uit vrees voor de troepen, die sedert lang hunne soldij niet ontvangen hadden.

— Volgens brieven uit Jamaica van den 8sten Januarij, heeft het engelsch schip *Cleopatra* de portugesche schooner *Luisa*, die tweehonderd drie en tachtig slaven aan boord had, genomen en te Port Royal opgebragt. De slavenhandel wordt in die wateren nog druk gedreven, daar, tegen één vaartuig dat genomen wordt, zeker tien aan de waakzaamheid der engelsche schepen ontsnappen. Nogtans

voedt men hoop dat, door de ernstige maatregelen der Regering, die handel spoedig geknuikt zal wezen.

— Ter beurze van gisteren waren genoteerd: 3 pCt. 90⅝; Ned. 2½ pCt. 53 drie achtste; dito 5 pCt. 102; Sp. Ardoins 27¼; Portugal 3 pCt. drie achtste.

BELGIE.

BRUSSEL, den 29sten Maart.

De *Moniteur* houdt een berigt dat de kamer van vertegenwoordigers tegen donderdag aanstaande, den 2den april bijeen geroepen is. Reeds gisteren had het half officieel blad *l'Indépendant* zulks aangekondigd met bijvoeging dat er een voorstel (waarschijnlijk betrekkelijk de wederzamenstelling van het ministerie) op het bureau der kamer zou neergelegd worden, ter overweging waarvan de sectien vooraf zouden bijeen komen. Meer en meer wordt het er voor gehouden, dat het oude ministerie in stand zal worden gelaten. Men leidt dit onder anderen daaruit af, dat het regeringsblad thans een koninklijk besluit behelst, tot aanmoediging van de vaart op het kanaal van Brussel naar Charleroi, hetwelk grooten bijval vindt, en aan den minister van de openbare werken te danken is.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 30sten Maart.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft zich eergisteren in hare afdeelingen onledig gehouden met de memorie van antwoord, van wege de Regering op de processen-verbaal dier Kamer gegeven, nopens de vijf ontwerpen van wet, tot herziening der Grondwet, in de zitting van den 30sten December jl. aangeboden. Onverminderd de wederlegging van sommige daarin vermelde onderwerpen, heeft de meerderheid zich met die memorie van antwoord niet kunnen vereenigen, vooral ook, omdat de Regering het stilzwijgen heeft in acht genomen, over zoo vele belangrijke punten in die processen-verbaal vervat, en waaromtrent men vermeende alsnog te moeten aandringen.

Heden zullen de afdeelingen zich onledig houden met het onderzoek der zeven onlangs aangeboden ontwerpen tot herziening der Grondwet.

— In hunne rangen en anciënneteit zijn bij het korps der genie en sappeurs in Oost-Indie overgeplaatst, de 1ste luitenant ingenieur *J. von Dentzsch*, en de 2de luitenant van het 4de bataillon artillerie nationale militie *L. M. Hebert*, en in de plaats van laatstgenoemde is bij dat korps benoemd *T. J. H. Gevers*, wachtmeester titulair.

— Volgens berigten uit Konstantinopel, van den 4den dezer, zag men aldaar eerlang de komst van Z. K. H. Prins *Frederik Hendrik* der Nederlanden te gemoet. De firman, waarbij Zr. Ms. fregat *de Rijn* de doorvaart door de Dardanellen vergund werd, was reeds den 2den van Konstantinopel afgezonden.

— Men verzekert, dat de ingenieur *W. C. Brade*, zich in cassatie zal voorzien tegen het vonnis van het Hof van Holland onder dagteekening van den 25sten dezer.

— Uit Utrecht schrijft men, dat de commissie ter vereffening van de Belgische schuld, aldaar thans dagelijks zittingen houdt in eene der zalen van het oude paleis, welke zittingen van den kant van Belgie worden bijgewoond door de heeren *Dony*, *Dujardin* en den secretaris. Voorts worden nog als leden van de Belgische zijde uit Brussel verwacht de heeren *Liedts* en *de Caille*.

— Het bestuur der afdeeling Amsterdam, belast met de regeling van het derde algemeen muzijkfeest der maatschappij tot bevordering der toonkunst, heeft aan de belanghebbenden ter kennisse gebragt, dat na gunstige toestemming van het kerkbestuur der Herstelde Evangelisch-Luthersche gemeente te Amsterdam, het muzijkfeest zal plaats hebben in het kerk gebouw van gezegde gemeente, op de avonden van Woensdag en Donderdag, den 6 en 7 Mei eerstkomende; en dat het programma der uit te voeren stukken is zamengesteld als volgt: voor den eersten dag I. Te Deum Laudamus, van *L. C. Hanssens* (uitgegeven door de Maatschappij), met ondergelegden Duitschen tekst van *W. Haser*, II. Ouverture in C. Mol, van *J. J. H. Verhulst* (uitgegeven door de Maatschappij). III. Psalm 42, van *Mendelssohn Bartholdij*. IV. Symfonie in D. Mol, met slotkoor op *Schillers's* Ode: *An die Freude*, van *L. van Beethoven*. Voor den tweeden dag: I. Ouverture van *C. von Gluck* (*Iphigenia in Tauris*). II. Oratorium: *Josua* van *Handel*.

— Uit Groningen meldt men: Gisteren in den vroegen morgen, tusschen 2 en 3 ure, is de behuizing van den landbouwer *Reinder Jans Meiburg*, staande aan het Oosterdiep in de gemeente van de Wildervank, eene prooi der vlammen geworden. Uit den slaap gewekt door zijnen hond, die zich in de schuur bevond, had deze landbouwer, tot zijne groote ontsteltenis, bij de eerste ontdekking, ontwaard, dat zijne schuur reeds in ligte vlam stond, zoodat hij slechts bedacht konde zijn, om zijne vrouw en zes kinderen, die nog te bed lagen, te redden; hetwelk hem, niet zonder moeite, gelukte, terwijl aan de berging van het vee of andere goederen niet meer te denken viel. De brand was toen reeds zoo verre gevorderd, dat alle pogingen tot blussching, die met eene spoedig toegesnelde spuit werden aangewend, vruchteloos waren. Behalve het boeren beslag, de huismeubels en het geheele lijfgoed behoorende van man, vrouw en kinderen, is ook de levende have, bestaande uit 3 paarden, 4 koeijen, 2 kalveren, 2 schapen en 2 lammeren, door de vlammen verteerd geworden, zoodat deze ongelukkigen, van alles beroofd, zich plotseling in de behoeftigste omstandigheden bevinden. Door welke oorzaak deze brand ontstaan is, kan niet worden opgegeven. Het afgebrande gebouw was slechts gewaarborgd voor *ƒ* 1.400.

STAATSBEGROOTING OVER 1840.

Een minister van financien en een van kolonien hebben moeten aftreden; die administratien droegen de goedkeuring der vertegenwoordiging niet weg; zij waren te kostbaar. Een tijdelijk minister van finantien slaagde er in, zooals het zich liet bevroeden, om eene credietwet te doen aannemen; want er moesten voorzieningen gemaakt worden. De begrootingswetten over 1840 werden terug genomen. Ondanks de verandering van personeel is er toch niets gewonnen. Het budget voor 1840 is nog met ruim anderhalf millioen vermeerderd. Er zijn bezuinigingen tot stand gebragt, maar alleen bij oorlog en marine, en bij binnenlandsche zaken met eenige beduidenis; het departement dat het kostbaarste is, en waar de administratie het omslagtigste is, dat van financien, heeft geene noemenswaardige vermindering ondergaan. Wat toch zeggen zes duizend gulden op eene som van vijf millioen administratiekosten? Zelfs het departement van justitie, dat eene zoo geringe plaats (in vergelijking met andere) op de begrooting beslaat, heeft eene bezuiniging van twaalfhonderd gulden (waarschijnlijk door het onvervuld laten van opengevallene posten, of van bekrimpingen van kosten van schrijfloonen) moeten ondergaan; maar aan het groote departement is schier niets bezuinigd. Wanneer de bezuinigingen op het departement van binnenlandsche zaken voorkomende, grootendeels te zoeken zijn in het minder besteden voor zeeweringen en andere waterwerken, mogt men dan niet met billijkheid verlangen, dat juist niet het nuttige wierde achtergelaten, om de overbodige amplificatien van de centralisatie bij dat departement en dat van het beheer der financien te kunnen behouden? Moet een land als het onze, dat zoo van rondom door de zee bespoeld wordt en binnenlands steeds worstelen moet met de binnenwateren, niet veeleer meer veil hebben voor 's lands behoud en behoorlijke verbeteringen aan kaden en dijken, en voor doelmatige waterwerken, dan voor de ruime salarissen der voorname ambtenaren bij die departementen; en zou men niet beter doen, om meer aan de provinciale besturen over te laten, dan derwijze het inwendig bestuur naar 's Hage te trekken, dat zelfs de onbeduidendste zaken aldaar moeten beslist of vooraf gekend worden? — Het tegenwoordig ontwerp van begrooting over 1840 bewijst dus, dat het niet heeft gelegen aan den persoon, die de hoofdadministratie hield, dus niet aan den laatsten minister van financien, dat de voorgedragene begrooting in December 1839 de goedkeuring der vergadering niet mogt wegdragen; dat het hier niet geldt een vraagpunt van personen, maar dat de feil in den geheelen aanleg der wijze van administratie ligt. Het is te vreezen dat indien de wet op het Amortisatie-Syndicaat, zooals dezelve daar ligt, wordt aangenomen, wij wel kennis zullen bekomen van de schuld die er overblijft te betalen, maar geenszins dat sedert deszelfs instelling schulden door dat Syndicaat zijn verminderd. Bij die wet wordt wel voorgesteld om de successivelijk in betaling aan het Syndicaat uitgegeven wordende obligatien te vernietigen; maar wie waarborgt dat zulks inderdaad zal geschieden, en dat geene nieuwe émissie plaats zal vinden? Het laat zich zelfs wel aanzien dat bij de overbrenging dier administratie onder het departement van financien, het personeel van dat departement zal vermeerderd kunnen worden, zoolang men die lange rij van elkander, controlerende en inspecterende en dubbel geinspecteerd wordende (op hunne beurt) ambtenaren zal gelieven bij te behouden. Het land is als overdekt met die ambtenaren, zoo dat zij als een net over den lande uitgespreid zijn, waarvan de commissien de einden uitmaken. Als men die administratie inziet dan zou men schier niet moeten zeggen, dat Nederlands bevolking regtschapen, braaf en eerlijk is; immers men ziet daarin, dat van een tegenovergesteld beginsel wordt uitgegaan.

In een engelsch dagblad leest men het volgende:

De vermaarde luchtreiziger Green houdt thans de mogelijkheid staande, van het doen eener luchtreis met eene luchtballon van Europa naar Amerika. Zijne overtuiging berust op de herhaald door hem gedane waarnemingen van den staat der dampkringslucht, waardoor hij opgemerkt heeft, dat hoe ook de rigting van den wind is, de luchtstroom altijd onveranderlijk tusschen het noorden

en het westen, door eene zekere streek gaat. Op zijne menigvuldige reistogten heeft hij daarvan een register geregeld bijgehouden, en nimmer is hem eene uitzondering op den algemeenen regel voorgekomen. Om dit resultaat te verkrijgen, moet de ballon echter bestendig op eene zekere hoogte blijven, en om dit te bewijzen, had de heer GREEN ll. dingsdag een talrijk gezelschap in de zalen van het polytechnisch instituut vereenigd. Het daartoe strekkend werktuig van den heer GREEN is eenvoudig en zelfs draagbaar; het werkt naar een bekend beginsel van de eigenschap der lucht, en bestaat uit twee vleugels of wieken, die in gemeenschap staan met eene spil, welke beneden dwars door het schuitje gaat. Deze vleugels die men naar alle zijden kan bewegen, strekken om het luchtwerktuig eene stijgende en dalende kracht te geven, en tegelijk eene voor- of achterwaarts voortdrijvende kracht. Zie hier de beschrijving eener proeve waarvan wij getuigen geweest zijn: Eene kleine ballon, van ongeveer drie voeten middellijn, werd opgevuld met gewone koolgas; aan deze ballon was een schuitje gehecht, waarin zich het zoo even beschreven werktuig bevond. De ballon werd vervolgens zwevend gemaakt, dat is, het schuitje werd zoo veel noodig belast om de ballon zwevende in de lucht te houden, zonder dat zij zich hooger kon verheffen of lager dalen. De heer GREEN raakte toen aan zeker gedeelte van het werktuig, hetwelk de vleugels of wieken onmiddellijk snel draaijende in beweging bragt, waardoor het werktuig lijnregt voorwaarts ging, het gewigt 't welk hetzelve terug hield medevoerende; de proef werd vervolgens omgekeerd genomen, en het werktuig ging nu in de tegenovergestelde rigting voort, tot men de draaijende beweging deed ophouden, waarop de ballon op de plaats stil bleef. Deze proeven werden verscheidene malen en steeds met denzelfden voldoenden uitslag herhaald. De heer GREEN verzekert, dat door middel van dit eenvoudig werktuig, eene reis over den Atlantischen Oceaan even gemakkelijk kan volbragt worden, als de overtogt van den Vauxhalltuin naar de tuinen van Nassau, en hij berekent dat men dezelve in een tijdsverloop van slechts drie of vier dagen zou kunnen volbrengen. Naar men zegt tracht hij thans, bij inschrijving, eene monsterballon naar dit nieuwe stelsel te vervaardigen, voorzien van een werktuig, welks kracht aan die van den ballon geëvenredigd is, en zou hij in 't openbaar eenige proeven zijner nieuwe uitvinding geven, alvorens zijn gevaarlijken togt over den Atlantischen Oceaan te ondernemen."

Ter *Effecten-Societeit* te Amsterdam, werden gisteren verhandeld: Ned. 2½ p. Ct. 52 elf zest., handelm. 180 ¼, Ardoins 25 zeven zestiende, drie achtste.

** Heden overleed tot mijne hartgrievende droefheid mijn dierbare Vader den WelEdelen Achtbaren Heer JAN SIMON EERENS, in leven Burgemeester dezer Gemeente in den ouderdom van ruim 67 jaren.

ROZENDAAL, den 27. Maart 1840.

F. EERENS.

De Burgemeester der Gemeente *Terheyden*, maakt bij deze bekend, dat zich voor het KOEBEEST bij Advertentie in de *Bredasche Courant* van den 3. December 1839 No. 288 vermeld, tot heden geen Eigenaar heeft opgedaan, als hetzelve voor het Gemeentenhuis te *Terheyden*, op Maandag den 6. April 1840, om 9 ure des morgens, tegen contante betaling, publiek zal worden Verkocht.

TERHEYDEN, den 30. Maart 1840.

De Burgemeester,
C. VAN LOMMEL.

** De Burgemeester van *Zevenbergen*, maakt bekend, dat de gewone VOORJAARS PAARDEN- en BEESTEN-MARKT binnen deze Gemeente invalt op *Woensdag* den 1. April 1840.

De Burgemeester voornoemd,
J. DAMEN.

** De gewone VOORJAARS PAARDEN- en BEESTENMARKT, te *Ginneken* valt in op *Vrijdag* den 17. April aanstaande.

De Burgemeester,
MIDDELAER.

** Bij den Ondergeteekende zijn te bekomen de volgende Engelsche IJZER- en KOPERWAREN:

Gegoten ijzeren PATENT WAGENBUSSEN.

Geslagen ijzer voor GLASRAMEN in diverente demensien en modellen.

Geweven IJZER- en KOPERDRAADDOEK.

Alle soorten Mechanique NAGELS en DUIKERS, tot civile prijzen.

TILBURG, 30 Maart 1840.

A. M. DE HAAS.

L. BOUQUET

heeft de eer de Ingezetenen dezer Stad te berigten, dat hij alhier aangekomen is met een WINDZUIVERINGSWERKTUIG (*VENTILATEUR*), waardoor hij de Verenbedden van alle grove Veren, Stof, Wormen, Mot en van alle Insecten en Ongedierte die voor dezelve schadelijk zijn zuivert, en het Bed van allen kwaden reuk, die uit verschillende ziekten voortkomt, en zeer dikwijls zeer ernstige ziekten veroorzaakt, waarvan men de oorzaken niet weet, bevrijdt, zoodat de Bedden weder zoo goed als geheel nieuw worden, zonder eenig verlies van Veren.

Dezelfde bewerking doet hij met het Dons, terwijl hij waarborgt dat zijn arbeid tot duurzaam behoud van de Veren strekt, kunnende hij van zijne bewerking een groot getal Certificaten overleggen.

Hij zal zich ten Woonhuize van de Personen begeven die hem met hun vertrouwen willen vereeren, kunnende hij aldaar den arbeid verrigten, zonder eenige onzindelijkheid te veroorzaken.

De prijs voor het Zuiveren van een Bed is *f* 1,50, de Peluw en het Oorkussen daaronder mede begrepen.

Hij is gelogeerd in de *Korenbeurs*, bij Mejuffrouw de Weduwe HEYMANS, op de Groote Markt te *Breda*.

** J. B. WALLACH, *DENTISTE* van de Residentie *'s Gravenhage*, is alhier gearriveerd. Hij is tevens te spreken of te ontbieden, om over de gebreken van MOND en TANDEN geraadpleegd te worden. Hij beveelt zich inzonderheid aan, bij degenen, die verlangen KUNSTTANDEN ingezet te hebben; welke hij verzekert, dat even voldoende zijn als de natuurlijke.

Hij trekt ook KIEZEN of TANDEN, op eene bijzondere en behendige wijze, al ware het dat de Kroonen er van weg zijn; zuivert voorts TANDEN, en maakt dezelve Ivoor wit; plombeert ook holle KIEZEN, en verrigt verder al wat tot dit vak behoort.

Is gelogeerd op den Haagdijk, Wijk C, N. 146, bij A. WALLACH, en zal eenige dagen vertoeven.

180ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

De Wed. F. B. HOLLINGERUS PIJPERS, alleen gequalificeerde Kollectrice der Koninklijke Nederlandsche Loterij te *Breda*, heeft, ten Kantore van BROESE & COMP., verkrijgbaar gesteld: HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in *Huur* en *Koop*, volgens onderstaande *Prijs-Courant*.

EERSTE KLASSE.

Waarvan de Trekking begint op Maandag 6. April 1840.

TE 's HAGE.

HUUR.		KOOP.	
Eerste Klasse.			
Heel Lot	*f* 4,00.	Heel Lot	*f* 69,00.
Half Lot	- 2,00.	Half Lot	- 34,50.
Vijfde Lot	- 0,80.	Vijfde Lot	- 13,80.
Tiende Lot	- 0,40.	Tiende Lot	- 6,90.
		Twint. Lot	- 3,45.

** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende NIEUWE WERKEN voorhanden:

Nouveau dictionnaire universel des arts et metiers, de l'economie Industrielle et Commerciale, ou dictionnaire technologique contenant l'exposition des procédés usités dans les manufactures, les ateliers d'industrie, les arts et métiers par MM. *Francoeur*, *Robiquet*, *Payen* et *Pelouze*, 2 fort. Volumes 8. avec un Atlas de 49 planches [illegible]

Georges Sand, Pauline . . . . *f* -,45.

Paul de Kock, La jolie fille du Faubourg 4 vol. . . . - 1,80.

Bruys van der Hoeven, Oratio de institutione Academica *f* -,70.

Vinke, Eerrede op het afsterven van *Heringa* . . . - -,35.

Bouman, idem. . . . . - -,50.

Reize naar Malta en het zuiden van Spanje in het jaar 1830, door *F.* Vrijheer *von Augustin* . . . - 2,40.

Te BREDA, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.